

Izhaja vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

42580

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobi-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, replačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, d. akkrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserat se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 1.

V Mariboru, dne 7. januarja 1904

Tečaj XXXVIII.

Kmetijski načrti.

Časovno kolo se je zopet enkrat popolnoma zaobrnilo in na vrsto je prišlo leto 1904. Z neprozornim zastorom nam je zakrila bodočnost, zato ne vemo, kaj bo prineslo slovenskoštajerskim kmetom to leto, pač pa vemo, kaj hočejo v tem letu za svoj blagor in v svojo korist doseči.

Med kmeti vseh narodov se je zadnja desetletja začela bujnejše razvijati kmetijska stanovska zavednost, ki je našla svoj najlepši izraz v kmetijskih organizacijah. Tudi med slovenskoštajerskimi kmeti so vstali mladi možje, ki so klicali naše kmete, naj se zavedajo važnosti svojega stanu in naj z gospodarsko organizacijo preprečijo propad svojega stanu. In res se je ustanovilo mnogo gospodarskih združenj! Toda večina teh združenj se ni povzpela do nikakega delovanja in nekatere so se vsled tega celo razdružile. Oblasti so jim stavile nešteto zaprek, ne pa da bi jih podpirale; trgovci so jih gledali nevoščljivo, čeprav nimajo te zadruge istega namena kot konsumi; vodili so jih možje, ki so poznali pač končni veliki smoter združenja, a niso vedeli za majhen začetek; posamezne zadruge na deželi niso imele nobene osrednje zveze, ker vlada ni dovolila take ustanovitve vsled sovražstva do slovenskega življa; a tudi naše razumnštvo jih ni podpiralo, ker ali ni imelo smisla za novodobne nazore, ali pa, ker jim stvar ni ponujala dobička — in zato ni nobeno čudo, če se pri nas gospodarsko združništvo ni razvilo, kakor bi bilo treba. Zadržniška misel pa je v kljub dosedanjim

neuspehom edino rešilna misel za naše kmete, vsled tega je ne smemo opustiti, ampak skrbeti, da se zopet oživi ter najde druge ljudi in druge razmere!

Tudi več konsumov se je ustanovilo v zadnjem času na Slovenskem Štajerju, da se kmetje branijo pred narodnosovražnim in tudi oduškim trgovstvom. A pri konsumih ni bilo sreče, in propadli so večinoma. Ugonobilo jih je silno sovraštvo nasprotnih trgovcev, a še večkrat nepoštenost oseb, kojih roke so prihajale s konsumnim denarjem v dotiko. Poštene osebe pa, ki so bile zraven, bile so premalo trgovsko izobražene, da bi pazile in nadzorovale poslovanje, in tako je moral priti pok za pokom!

Če si torej naši kmetje hočejo priboriti boljšo bodočnost s samopomočjo, potem jim je pred vsem potrebna korenita kmetijsko-stanovska izobrazba. Na druge se je malo zanesti, a sam si bo pomagal kmet le takrat, če bo v svoji stroki izobražen, kakor je v sedanjih časih potrebno. Zato je neizogibno, da dobijo naši kmetje slovenske kmetijske šole, kakor jih imajo že drugi narodi celo vrsto. Dobro, ako se kliče na zborovanjih po slovenskih meščanskih šolah, slovenskih gimnazijah, po slovenskem vseučilišču, a kmetje naj povzdigujejo na vsakem zborovanju svoj glas po kmetijskih šolah. Kmetijska šola v ljutomerskem okraju in kmetijska šola v šoštanjanskem okraju je že dosedaj bila na našem kmetiskem programu, naj ostane še tudi zanaprej!

Kmetijske šole bodo, če jih dobimo, le polagoma prinesle svoj blagoslov slovensko-

štajerskemu kmetu. A ta mora živeti tudi danes, za to mora gledati, odkod že sedaj dobi denarja, katerega hoče imeti država, dežela, okraj in občina. Mnogo naših kmetov se živi od živinoreje. To povzdigniti, mora biti skrb slovenskih kmetov. Snujejo se torej naj kmetijske, bikorejske in svinjerejske zadruge, katere tudi dežela rada podpira, pri katerih se nič ne stavi v nevarnost, ki pa so vendar za povzdigo živinoreje neprecenljive vrednosti.

Nad naše vinogradništvo je prišla huda bolezen, trtna uš. Kjer se je ni, ne bo dolgo pustila čakati na-se. Naši kraji so kaj ugodni za vinogradništvo, za to bi bilo škoda, to panogo opustiti, ampak bolezen je treba pregnati. Tukaj se naj okoristijo naši slovenski vinogradniki z vsemi dobrotami, ki jih delita država in dežela za prenovljenje vinogradov v obliki brezobrestnih posojil in napravo trsnic ter uzornih nasadov. V gornje-radgonskem-šentlenartskem okraju se je pokazala trtna uš še le v zadnjem času, za to se naj tamkaj kmetje pobrigajo, da dobijo državne in deželne trsnice in da se uzorni vinogradi napravijo na njihovih, ne pa na posestvih bogate nemčurske gospode!

Na Slovenskem Štajerskem še imamo veliko lepih, krasnih gozdov. Tudi lesoreja ni prirojena znanost posestnikom gozdov, ampak se je morajo učiti. Potrebna bi bila vsaj priprosta zimsko šola za lesorejo. Nemara bi večja izobrazbenost v tej stroki pomagala tudi, da se iznebi naše slovenskoštajersko lesotrtstvo židovskega upliva, pod katerim sedaj ječi in propada!

Listek.

Matej Slekovec,

župnik Sv. Marka in kn. šk. konsist. svetovalec.

Ni je več! Ni več zlate, plemenite duše v telesu! Ni ga več močnega, visokega moža med živimi. Nimamo več prečastit. gospoda Slekovca, nima ga katol. cerkev, nima ga narod slovenski, nima ga vladikovina lavantinska, nima ga župnija markovska, nima ga veliki venec prijateljev in častilcev, nima množica otroško vdanih src svojega duhovnega očeta.

Telo plemenito počiva v srcu slovenskem v beli Ljubljani, še plemenitejša duša počiva v Srcu Jezusovem. Dela njegova pa živijo in bodo živela vekomaj, ker so storjena v večnem Bogu in za večnega Boga. Da počastimo velikega moža dostojno, hočemo mu tudi tukaj postaviti skromen spomenik po svojih močeh, nadejaje se in trdno prepričani, da bode slovensko slovstvo še drugopot primernejše in natančnejše slavilo zasluge moža, ki se skratka med nami nadomestiti sploh ne da.

G. Matej Slekovec je bil rojen dne 6. avg. 1846. Starši so mu bili pošteni slovenki kmetje pri Negovi v Slov. goricah. Pravil je nekoč sam, da je bil krščen na ime Matija,

a pozneje se je jel pisati Matej. Obiskoval je doma staro ljudsko šolo ter bil učenec znanega Josipa Freuensfelda, očeta našega slovenskega pesnika in pisatelja Freuensfelda. Četrti razred in latinske šole je obiskoval v Mariboru, kjer je le prepogostokrat »na solnec« obedel, včasih po več dni ni niti drugega zavžil nego suhi kruhek. Podpora od doma je bila namreč borna, ker je mladi dijak že rano zgubil dobro mater, a namesto nje dobil mačeho, ki je bila prava pisana mati. Nekaj časa je stanoval mladi latinček pri nekem rokavičarju, kjer je pridno pomagal pri šivanju rokavic, da si je tako zaslužil majhno gorko večerjico. Ta borba za vsakdanji kruh je vsadila mladeniču visoke rasti prvo kal bolehavosti, katera ga je spremljala že iz mladih let do groba. Vkljub praznega želodca se je visoki, šibki Matej prav dobro šolal. Posebno ga je zanimala fizika in matematika. Le jeden predmet mu je presedal, to je bila zgodovina. Pač čudno, poreče zdaj vsak, ki pozna Slekovčeve zasluge za zgodovino. Težko je bilo življenje mladega dijaka onih devet let, a utrdil se je njegov značaj do vstrajne jeklenosti, in srce si je ohranil nepopačeno sredi nevarnostij sveta. Zato je brez odloga vstopil v mariborsko bogoslovnico, kjer pa je kmalu začel bolehati. Bruhal je kri ter moral iti za več mesecev na dom.

»Potikal sem se po domačih gozdih«, pravil je nekoč sam, »ter študiral, kar sem mogel, da sem lahko šel koncem tečaja k izpitu. Bival sem pri negovskem gospodu župniku, ker me mačeha še videti ni mogla. V takih razmerah se je čutil mladi bogoslovec kakor prognanec, kakor izgubljena ovčka, kakor je sam naglašal še pozneje. Le prerano se je zresnil in neka britkoba mu je legla v srce in dušo in ni ga zapustila do hladnega groba.

Srečno je v kljub slabosti svoji premagal bogoslovne študije, kjer sta bila sedanji stolni župnik čast. kanonik gosp. Bohinec in sedanji jezuit P. Lempl njegova profesorja.

Dne 23. julija 1871 je bil posvečen mašnika ter je na svoj 25. rojstni dan dne 6. avg. prvo mašo zapel v domači fari. Na sv. Roka god 1871 je nastopil prvo svojo kaplansko službo v Središču, ki leži majhno uro hoda od ogrsko-hrvaške meje ob levem bregu Drave, ter še danes slovi kot narodni trg versko-značajnih prebivalcev. Po smrti g. župnika Jož. Vrtnjaka je bil l. 1874 tam eden in pol meseca provizor, potem ostal kot kaplan do 30. aprila 1878. Dobri prebivalci tega kraja so mu ostali do konca življenja najbližje pri srcu. Hvalil jih je često ter z veseljem govoril, kako dobro in blagoslojno je bilo v tem kraju delovanje sosebno

Da se spravijo kmečki pridelki drago v denar, treba je tudi ugodnih prometnih sredstev, dobrih cest in železnic s priličnimi zvezami. Jako potreben železnice je kraj med Poljčanami in Brežicami. Vino, različno sadje, živino, vse to proizvaja ta kraj v obilni meri, a manjka mu železnice, po kateri bi prihajali kupci in izvažali kmetijske proizvode. Sotlska železnica mora biti v slovenskoštajerski železniški politiki na prvem mestu! Jako silna je tudi zveza mursko-poljske železnice s progo Pragersko-Čakovec.

Kupčiji s kmetiskimi pridelki bi mnogo koristile tudi vsakoletne razstave gospodarskih pridelkov, živine, orodja itd., ki bi se naj prirejale po okrajih. Pri izobraženih kmetih drugih narodov in drugih dežel je to splošna navada, ki ne služi kmetom toliko v zabavo, ampak v pouk in korist. Presajajmo na naša tla, kar najdemo drugod dobrega!

Za gornjesavinjsko dolino je prava kmetiska zahteva posebnega okrajnega glavarstva za sodne okraje Vransko in Gornjigrad. Sicer je že ustanovljena ekspozitura v Mozirju, a to ravno je najboljši dokaz, da potrebuje Gornja Savinjska dolina posebnega okrajnega glavarstva, kajti ekspozitura je vendar le polovičarska naprava!

Slovenskoštajerski kmetje! To so nekateri načrti, zapisali smo jih za vas, da jih izvedete in uresničite v svoj blagor! Časi so resni, naj bo tudi resno naše delo za ohranitev slovenskega kmetškega stanu!

Politični ogled.

Ljudski shod v Ljubljani. Katoliško-narodna stranka si upa že tudi v Ljubljani prirejati javne, vsem pristopne ljudske shode. Takega je priredila zadnja nedeljo, dne 3. dec. Zbralo se je okoli 3000 ljudi na shodu, govorila sta poslanca dr. Šusteršič in dr. Krek. Ko je hotel govoriti tudi socialdemokrat Linhart, nastal je velikauski vihar. Ljudstvo ga ni pustilo k besedi in nazadnje je predsednik shod razpustil. G. dr. Šusteršič se je spomnil v svojem govoru tudi na osebne napade, ki jih ljubijo njegovi nasprotniki, ter rekel: »Liberalci me obrekujejo, da je meni za gospodstvo v deželi, da delam iz sebičnih namenov. Na tem mestu izjavljam, da sem pripravljen, umakniti se v tistem hipu iz političnega življenja in odložiti vse javne časti, kakor hitro pride ljudstvo do zmage na Kranjskem. (Glasni ugovori: »Ne, mi Vas ne pustimo!«) Meni se gre za pravice ljud-

ker so v Središču dobre, pobožne matere. Tukaj se je posebno zavzemal za družbo »Naše ljube Gospe presv. Srca«, v katero je sprejel nad tisoče udov. S č. g. župnikom Simončičem ga je vezala vez prijateljstva, dokler so bili živi, tu se je tudi seznanil z knjižničarskim kustosom na Dunaju dr. Simončičem, s katerim sta ostala dobra prijatelja do konca. Tu se je jel baviti s homeopatijo ter tem načinom rešil marsikaterega za smrt sprevidenega smrtno kose. Imel je ministranta Tineka iz Dogšove hiše, ki mu je k srcu prirastel ter ostal najljubši spominček Središča kot pobožen duhoven, profesor in sedaj župnik na Hrvaškem. Tu je bil tudi mali Ozmeč njegov učenec. Zbolel mu je na smrt. G. katehet Slekovec ga sprevidi, spozna davico, poda mu homeopatične kapljice ter reši otroka materi, sv. cerkvi pa pridnega duhovnika, ki je sedaj tudi že župnik. V počitnicah se je seznanil z nekim mladim bogoslovcem Središčanom, Bedjanič po imenu. Študiral je v Zagrebu, imel nekega izrednega profesorja in g. Slekovec je rad pripovedoval, koliko se je iz dogmatike in moralke naučil od tega dobro podkovane mladega veleuma. Pravil je o njem, da je neki imel srce na desni strani, da je bil izredno pobožen in svet in hranil ja neka pisma Bedjaničeva, katerega je prerano umrlega čislal in ljubil,

stva in prav nič nimam proti temu, če drugi uživajo sadove truda, katerega sem jaz imel.«

Rusko-japonska vojska? Napetost med Rusijo in Japonsko še traja zaradi polotoka Koreja naprej. Velesile se trudijo, da bi se spor poravnal mirnim potom in zatrjuje se, da bo imel trud velesil tudi uspeh. Kljub temu se Rusija in Japonska s silovito hitrostjo pripravljata na vojsko. Vojska se lahko vrši na suhem in na morju. Ali Rusija se hoče na vsak način ogniti pomorski vojni, ker bi najbrže podlegla. Japonsko ladijevje je zgrajeno še le zadnjih šest let in je najboljše oboroženo. Obstoji iz 6 linijskih ladij, 6 oklopnih križaric, 6 malih križaric in več manjših ladij. Japonski mornarski častniki so izveščani po nemškem vzorcu.

Makedonske razmere. Vodje makedonskih vstašev obiskujejo sedaj velika mesta po Evropi ter nabirajo denarnih sredstev za ranjence in za nadaljevanje vojske. Vodja Sarafov se je izjavil proti nekemu pariškemu časnikarju, da se makedonski ustanek v spomladi zopet prične, istočasno pa se bo tudi pričel ustanek v Armeniji na azijskih tleh. Tako bo turška vojska morala biti razdeljena. Poleg tega bodeta skoro gotovo stopili na bojno polje tudi Srbija in Bolgarija, avstrijske čete pa že čakajo v Novem Bazarju, da prikorakajo v Staro Srbijo. Sarafov je končal z besedami: »Lepi dnevi nas čakajo, ko skopni sneg.«

Dopisi.

Od Sv. Trojice v Slov. goricah. (»Štajerčeve« laži.) Štajerc je prinesel v 26 številki m. l. podel dopis, v katerem blati našega časti vrednega gosp. župnika in gvardijana P. Nikolaja. Dopis je od kraja do konca lažnjiv. Dopisnik piše, da imamo šestero očetov frančiškanov in sicer po rodu 5 Kranjcev, oče gvardijan pa je Hrvat. Resnica pa je, da so le trije Kranjci, gvardijan pa so štajerski Slovenec. Dalje piše, da gospod gvardijan vsako nedeljo in praznik pridiga in krščanski nauk razlaga praznim klopem. V čast Trojičanom bodi povedano, da malokje toliko ljudi posluša pridigo in krščanski nauk, kakor pri nas. Prazna klop je pač gotovo tam, kjer bi moral sedeti ti dopisun. Kedaj si pa slišal, da bi gospod gvardijan kleli »Štajercijance« in nemčurje? No, saj ni čuda, ker nemškutarji imajo neki drugači zvrtna ušesa kakor pravi Slovenci, zato tudi drugače slišijo. Kaj pa tebe briga, malopridni dopisun, ako župnik dvakrat pri-

digajo v nedeljo in praznik, da jih blatiš v tem neumnem, budalosti polnem listu, saj vendar župnik storijo, kar oni hočejo. Zato bi lahko opustil tvoje pisarjenje! Seveda tega ti tvoja ošabnost in napuhnjena glava ni dopustila. Ti lažnjivi dopisnik lažnjivega »Štajerca« zapomni si, da se boš tudi ti poprej prepričal, ali je res ali ne, kar boš pisal. Tega si tako ne boš zapomnil, ker je znano, da tehtajo možgani nemškutarja 200 gramov manj, kakor zavednega Slovenca. Torej ni čuda, če to pozabiš. Morebiti te je pa pri dopisu luna trkala! No, tedaj te pa pomilujemo. Vi pa, dragi Trojičani, posebno mladeniči in dekleta, ki ste v mladeniški in deklški družbi, skrbite, da kmalu izgine iz naše lepe župnije ta strupeni ptujski list, kateri blati naše najdražje svetinje, ljubezen do vere in mile naše domovine.

Od Sv. Bolfanka v Slov. gor. (Naša farna cerkev.) Letošnje leto se je končalo in ljudstvo se zahvaljuje Bogu za prejete dobrote. Tako se tudi mi bolfanski farani moramo zahvaliti najpoprej Bogu in potem pa nekaterim darežljivim faranom. Naša cerkev je bila pred 24 leti opustošena in tako rekoč prazna. L. 1880. pa so nam naš rajni g. dr. Jožef Muršec Živkov, vpokoj. profesor v Gradcu, darovali veliko svoto 4120 K za obok cerkve in za nadstropje nad zakristijo, kjer je lepa shramba za mašno obleko in za cerkveno opravo. Obenem smo tudi dobili nov glavni oltar, za katerega so g. dr. Jožef Muršec darovali 300 K, nove sedeze in v cerkev cementna tla z različnimi barvami. Tisto leto so g. dr. Muršec darovali tu svojo 50letnico mašništva in so nam obenem mil. knezoškof Jakob Maksimilijan Stepišnik posvetili cerkev in glavni oltar. L. 1885. smo imeli drugo veselje, ker smo postavili nov zvonik in dobili 4 nove zvonove, za katere so nam zopet podarili g. dr. Muršec 2000 K. Nadalje so nam darovali sledeči dobrotniki: lepo podobo prečist. Spočetja Device Marije Janez in Liza Firbas iz Biša; podobo sv. Jožefa Matija Gomilšek iz Biša, sv. Stanislava Marija Gomilšek iz Biša, katerega so nam blagoslovili naš milost. knez in škof dr. Mih. Napotnik. Takrat so obiskali tudi Gomilšekovo hišo. Dalje so darovali: sv. Gero Gerca Šalamun iz Biša, sv. Frančiška Seraf. Gerca Klamfar iz Biša, sv. Katarino Siensko pa Katarina Murko iz Biša. L. 1895. pa so nam dali čast. gosp. Jožef Šinko, takratni župnik, celo cerkev lepo in okusno slikati v čast sv. Družini in med tem tudi novi stranski oltar sv. Družine. Naročili so tri nove svetilnice za večno luč, kjer so tudi darovali č. g. Jos. Muršec 200 K. Jož. Peterc pa še drugo novo

kot dragocen spomin. Tudi z bratrancem Bedjaniča, sedajnim ravnateljem Bedjanič se je seznanil. Ta biva sedaj v Mostaru.

V Središču se je tudi g. Slekovec poprijel domače zgodovine. Središčani bi morali dokazati neke pravice, a ne vedo prav kako in kaj. G. Slekovec pa išče in stika in tuhta, slednjič najde staro listino, kjer so zapisane vse pravice trga Središče. To je bilo veselje za njegovo srce, ljubljnim Središčanom pomagati iz zagate. In ker je bil trud z veliko zmago venčan, nagibalo ga je najbrže to, da je začel raziskovati domačo zgodovino, napisal droben zvezček o Krucih (ki je še zdaj v rokopisu) ter do dobra kmalu vedel vso preteklost Središča. Še mi je dobro v spominu, kako je leta 1888 dne 27. avg. pri cesarski 40letnici ob veliki veselici na Gradiču (kraj, kjer je nekoč stal središki grad) g. Slekovec že kot župnik markovski podaval zgodovino središkega trga. Vse je strmelo nad učenostjo in zgovornostjo visokega, tankega gospoda.

Ker je pa zgodovina jednega kraja v tesni zvezi z zgodovino drugih krajev, zato je gosp. Slekovec s svojimi študijami kmalu zabredel v celi labirint, ki se mu je pa kmalu priljubil, ker ga je bil kos njegov bistri duh. In zgodovina domačih krajev in z njimi v zvezi zgodovina vseh slovenskih

pokrajini mu je ostala zvesta spremljevalka ter mu priborila lavorjev venec na nagrobni spomenik.

Središčani pa so ostali g. Slekovcu tako dragi, da jih je smatral kakor svoje domačine, Središče kakor svoj dom. Nekoč se je pošalil pokojni duhovnik Središčan Seinkovič: »G. Slekovec je kanonik središki«; s temi besedami je hotel nekako kazati, kako ljubijo in čislajo tudi tržani svojega nepozabnega gospoda Slekovca.

1. maja 1878. odpotoval je g. Slekovec v Cirkovce na gornje Dravsko polje. Tudi tukaj se je kot pobožni duhovnik, imenitni pridigar in goreč, neutrujen spovednik kmalu priljubil vsem dobrim župljanom; le prekmalu ga je škofova želja odzvala v novo župnijo in gosp. Slekovec se je preselil 17. junija na praznik presv. Jezusovega 1879 k Sv. Marku niže Ptuja. Bil je tu pri g. župniku Janezu Bezjaku, katerega je čislal in imenoval svetega moža. Sorodni duši sta se kmalu srčno ljubili; g. Slekovec je zaslužil v kratkem kot imeniten govornik, njegova spovednica je bila oblegana že od 4. ure zarana, kadarkoli je bil večji praznik in z vnebo je širil tudi tod češčenje naše ljube Gospe presv. Srca.

(Dalje prihodnj.)

M.

monštranco. Zdaj, preteklo leto 1903, so nam darovali podobo presv. Srca Marijinega Te-rezija Munda v Bišeckem vrhu. Potem je darovala Neimenovana čez 200 K za dve novi zastavi, kateri so milostljivi knez in škof ob času sv. birme blagoslovili. Dne 1. listopada, na dan vseh svetnikov pa so nam še blagoslovili čast. g. dekan pri Sv. Lenartu novo podobo našega farnega patrona sv. Bolfanka z dvema angeljema, ki stojita na obeh straneh podobe s svečniki v rokah. Za te podobe sta darovala Alojzij in Marija Murko v Črmlji čez 400 K. Vse te podobe je izrezal in okusno izdelal podobar Leopold Perko pri Sv. Trojici v Sl. gor., katerega vsem toplo priporočamo. Vsem dobrotnikom naše fare pa se tem potom srčno zahvaljujemo. Naj jim bo Večni plačnik v nebesih!

Radenski vrh pri Kapeli. (Čevljar.) Kakor vam je znano, dragi čitatelji, je poročal neki piskrovez o svojem »kšeftu«, zato vam tudi jaz hočem poročati, kaj sem vse doživel med »Štajerčevimi« pristasi. Midva s kapelskim piskrovezom se dobro poznavata. Dogovorila sva se, da bo on tiste ptujske krote rinkal, katere bom jaz poiskal in mu jih naznanil. Vi, bralci »Štajerčevih«, nič se ne jezite čez mene, ker jaz sem priprost človek, bralec »Slov. Gospodarja« in »Našega Doma« ter hodim za svojim »kšeftom«. Ker se približuje zima, zato grem v Boračovo k Alojziju Mauki. Ta je prebrisan mož, ki rad čita »Štajerca«. Od Mauka stopim k Sreibarju po domače Bogatiču, kjer sem par čevljev zašil. Ko stopim v hišo, kar ostrmim, toliko ptujskega mrčesa sem zagledal. Jezen pobem »cejak«, ker sem se zbal, da bi me ptujski korondič ne zastrupil. Saj veste, da je strašno strupen. Od tod stopim k Šparavcu. To vam je narodnjak. »Štajerca« ima vedno skritega v telovnikovem žepu. Zato se hitro poslovim od Boračeve ter se podam v Kobiešak in v Radenski vrh. Tukaj obiščem Straklino, kateri je sam čevljar. Njega po letu ni doma. Po letu, gospod urednik, je blizu vas; hodi namreč zidat v Maribor. Po zimi pa čevljarsko dela kakor jaz. Kaj sem zagledal, ko stopim v sobo? Stari Štrakl je sedel pri mizi ter študiral, kako bi se dal »Štajerca« preurediti, da bi postal tehnik. Toda Štraklnov stric se hudo motijo, ker »Štajerca« vsakemu vsiljuje ter mu ga naroči, da mu po eno ali dve leti zastonj prihaja. Hitro se poslovim ter jo pobem po Kobiešaku navzdol h Grosmanu v Radenski vrh. Veselje je navdalo moje srce, ko sem stopil enkrat v narodno hišo. »Sl. Gospodar« in »Naš Dom« sta bila na mizi. Tukaj sem dobil precej dela, zato sem se dalje časa mudil. Pri Antonu Kolmaniču sem zagledal krot, da me je kar strah in groza obšla. Tudi tukaj sem neko malenkost zašil in sem zvedel, da Kolmanič ptujsko mulo v Lajhovo kočjo spat goni. Mislim, da je danes dovolj, dragi piskrovez; zdaj imaš dosti dela za nekaj časa! Dalje bom prihodnjič poročal, ko pojdem v Žrnovo, v Melajski vrh in v Noričje. S pozdravom čevljar.

Iz Poličke vasi. (Občinske volitve) so se vršile dne 29. m. m. Gospod urednik, to vam je bilo agitiranje brez konca in kraja. Posebno naš očka Reininger je imel opravka čez glavo, predno je vsakega Nemca pridobil za se. Vsak, kateri je imel le kakšen kosček zemlje v naši občini in se je dal pridobiti, je moral na volišče. Saj bodo dobili zidano vozno cesto iz Poličke vasi pa do Zmrzlenka, kjer se združijo z okrajno cesto. Zato so se pripeljali iz Št. Ilje: Repnik, Hölzl, Sadu, in Jarc. Ko bo cesta gotova, bodo lažje prišli »špacirat« v Poličko vas. Tukajšnji zrak jim baje zelo ugaja. Nahajajo se tudi taki ljudje, ki oddajo za glažek žganja svoj glas nasprotniku in izdajo svojo domovino. A hvala Bogu, tudi poštenih mož ne manjka, ki so res močje jeklenega značaja. Čast jim! S časoma se bodo že še odprle oči pristaskem Reiningerjevem, ko bodo občinske doklade plačevali, katere že sedaj komaj zmagujejo. A zdaj še za novo cesto! Polagoma se vsaka

ljubezen ohladi. Tudi naši ljudje, ali bolje posilinemci, bodo prišli do spoznanja, da ni vse zlato, kar se sveti. Voljeni so sami nasprotniki, naši se volitve niso vdeležili. Za koga ste pa se — toliko trudili, očka? A pošteno skupil jo je Ledinek, ko je šel agitirat k neki stari ženski, da bi dobil pooblastilo. Ona mu kratko odvrne: »Ne dam!« Pristavila je še tudi: »Kar ste na krmilu liberalci, moram že skoraj občinskih doklad več plačevati kot pa zemljiščnega davka.« A tukaj pri nas so pač tudi tako trmoglavci ljudje, ki brez miselnosti živijo tje v en dan, se pustijo voditi kakor telički na vrvi in če ga hočeš vzdramiti iz te narodne zaspanosti, ti odgovori: »Ni blo in tud' ne bo zmir' tako!«

Št. Ilj pri Velenju. (Minolo leto) je bilo pri nas rojenih 31, med temi 11 dečkov in 20 deklic, umrlo jih je 24 in sicer 15 moškega in 9 ženskega spola. — Dne 21. grudna je umrl Florijan Miklavžič. Podal se je zjutraj v cerkev, da bi opravil pobožnost za advent. Žnjim je šel njegov stričnik. Na polovici pota se zgrudi Miklavžič naenkrat na tla in bil je mrtev. Zadel ga je kap. Nagle smrti reši nas o Gospod! — Ozimna setev nam je lani prav bogato obrodila, čegar je kmetič prav vesel. Spomladna setev je tudi bila za polovico več od prejšnjega leta. Sadja: hrušek in sliv prav mnogo, jabolka pa malo. Vinska trta je bolj obrodila, pa tudi vino boljše od prejšnjega leta. Le žal, da so vinske cene jako nizke. — Naša šola se je razširila v dvorazrednico. Za učiteljico je stalno nameščena gospodična Albina Legat. S tem se je uvedel celodnevni poduk ne po volji prebivalstva, pa tudi za šolsko mladino prava muka.

Celi šoštanjski okraj se pritožuje proti celodnevni poduki. Zaprošil se je gosp. Vinko Ježovnik na političnim shodu v Šmartinu pri Velenju, da stavi resolucijo v imenu šoštanjskega okraja, da naj se na kmetskih ljudskih šolah uvede poludnevni poduk. To je tudi storil, čeprav poročevalec v vašem cenjenem listu tega ni omenil. Za vzgled lahko vzamemo ljudsko šolo Št. Andrej. Je že več let dvorazredna, pa s poldnevni podukom ena prvih šol v šoštanjskem okraju. Le žal, da oblasti tega nočejo priznati, ne iz zdravstvenih pa tudi drugih kmetijskih potreb. S tem opomnimo naše gospode poslance, da bodejo bolj krepko zagovarjali kmetske koristi, in poročali, kaj so storili za kmečki stan, pa ne samo o železnicah in visokih deželnih prikladah.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politični shod pri Sv. Rupertu v Slov. gor. priredi lenarsko katol. politično društvo v nedeljo, dne 17. januarja ob 3. uri popoldne. Nastopi več poslancev s svojimi poročili. Shod obeta biti jako zanimiv. Zanimanje je splošno med Ropčani. Natančnejši vspeled priobčimo prihodnjič.

Katol. politično društvo »Sava« za brežiški in sevniški okraj bo imelo svoj občni zbor na Vidmu v gostilni g. Karoline Podjed v nedeljo, dne 17. januarja 1904 popoldne ob 3. uri. Na dnevnem redu je med drugim volitev novega odbora, obstoječega iz 9 odbornikov in 3 namestnikov, ker je zdajšnjemu odboru pretekla triletna doba. Poročal bo poslanec g. Žičkar o deželni in državnem zboru. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Politični shod v Konjicah. Katol. politično društvo v Konjicah je v novem letu prvo začelo s političnimi zborovanji. Govorila sta potov. učitelj g. Goričan in urednik g. Korošec. Zborovanje je vodil prav spretno kmet in župan v Bezini g. Muc. G.

Goričan je zelo poljudno razlagal, kako kmetski stan povzdigniti. Kmet mora skrbeti, da si premoženje pomnoži s tem, da se izogiblje priložnosti, ki je zmanjšujejo. Kmetje preveč drago oddajo sinom kmetije. Priporočal je posebno sadjarstvo. Po njegovem govoru se je vnel splošen razgovor in gospod Goričan je dajal zaželjene nasvete. Za njim je govoril gosp. Korošec. Podal je kratko zgodovino Slovencev, ki so se več časa, odkar so se tukaj naselili, morali na severu bojevati za svojo zemljo in narodnost s sovražnimi Nemci. Nemški vpliv se je globoko zajedel v naše razmere. V konjiškem okraju se kaže, ker sta še Konjice in Loče v nemških rokah. Konjice bi se že lahko osvobodile, da se nekaternikom ne bi tako dopadala mevžasta politika, ki podaljšuje narodni boj še za nedogleden čas. Nemčurški pečat je utisnjen tudi na okrajnem zastopu, in tudi novoustanovljena pridobninsko in osebnodohodninsko-davčna komisija ga je ponebrižnosti Slovencev dobila. Govornik se potem v kratkih besedah označi politiko grofa Claryja in ministrskega predsedn. dr. Körberja, ter sklone z željo, da bi se konjiški okraj kmalu popolnoma očistil nemškutarskih peg. Gospod Jurij Šibanc je zahteval odločnejše politike naših deželnih in državnih poslancev. G. jurist Kolšek je nato predlagal naslednje resolucije, ki so se soglasno sprejele: 1. Na občnem zborovanju katol. polit. društva v Konjicah dne 3. jan. 1904 zbrani zborovalci protestujemo proti nečuvnemu zapostavljanju sloven. jezika na Koroškem zlasti pri c. kr. sodiščih in pozivljamo naše gg. poslance, da stavijo v državnem zboru predlog in začnejo, ako se Slovincem prizadeta krivica takoj ne popravi, proti ponemčujoči vladi najbrezobzirnejšo opozicijo. Obenem protestujemo odločno proti nepostavnemu imenovanju nemških uradnikov po Slov. Štajerju. 2. Isti zborovalci pozivljamo slavno vladu po svojih poslancih, da nam čim preje ustanovi na Slov. Štajerskem že dolgo zahtevano slovensko kmetijsko in slov. meščansko šolo. 3. Slovenci konjiškega okraja odločno protestujemo proti svoječasnemu postopanju g. c. kr. namestnika grofa Claryja povodom otvoritve c. kr. okraj. glavarstva v Konjicah, pri kateri priliki je g. grof Clary kot c. kr. namestnik ustavno zajamčeno vporabo sloven. jezika tako kršil, da oficijelno ni izgubil nobene slovenske besede, vključ temu, da je ves konjiški okraj z neznatnimi izjemami popolno slovenski in zahtevamo od naših slovenskih poslancev zadoščenja v tej zadevi. 4. Zahtevamo pečatov s slovenskim napisom na pošti in na glavarstvu. 5. Zahtevamo odločnega nastopa naših poslancev v deželni in državnem zboru.

Osebna vest. Notarski substitut v Mariboru, g. Jakob Kogej, je imenovan notarjem v Senožečah na Kranjskem.

Imenovanja. Sodnijskim tajnikom sta imenovana okrajni sodnik v Pliberku, Henrik Detiček za Maribor in sodnijski pristav v Brežicah, dr. Jožef Kotnik, za Celje. Sodnijskim pristavom je imenovan avskultant dr. Herman Lorber za Brežice. Okrajnim sodnikom je imenovan sodni pristav Robert Englisch na Vranskem za Arnoldstein. Avskultantom sta imenovana pravna praktika v Celju gg. Anton Zdolsek in Jos. Drobnič. Sodn. kancelist g. Anton Pungračič v Mokronogu na Kranjskem je predstavljen k okrajni sodnji v Maribor.

Iz pošte. Poštar Karol Jakob in Pragerskem je prestavljen v Eisenerz na Gor. Štajerskem. Poštar Franc Bakšič v Šmari pri Jelšah je imenovan poštarjem v I. plačil. razredu 4. stopnje. Za poštno pomožno uradnico je imenovana v II. razr. tretje plačilne stopnje Rafaela Česnik za Ormož. Mesto poštne ekspeditorice pri poštne uradu v Vuhredu je dobila gđc. Alica Tominc.

Mariborske novice. Na novega leta dan se je spekla dveletna deklica Hedvika, hči Janeza Bencet v tržaški cesti, tako močno z vročo kavo, da so jo morali oddati

v bolnišnico. — Dne 1. t. m. je omedlel v poštenem vlakcu med Pragerskim in Mariborom trgovski pomočnik g. Woger iz Gradca. V Mariboru so ga hoteli prepeljati v bolnišnico, toda jim je na potu umrl. — Ker razsaja skrlatica vedno hujše med otroci so vse ljudske in meščanske šole zaprte do 10. jan. — Pri izvanredni seji občinskega sveta, dne 2. t. m. je bil izvoljen županom dr. J. Schindler in njegovim namestnikom Pfrimer. Izvolitev je pozdravilo večina občinskih svetovalcev s heil-klici.

Iz šole. Deželni šolski svet je dovolil: vpeljavo kmetijskega tečaja na ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah ter postavil voditeljem tečaja nadučit. g. Ant. Ogorelec. Nadalje je nastavljal kot učitelje oziroma učiteljice: na ljudski šoli v Vurbergu tamošnjo začasno učiteljico gđ. Olgo Gregorič, na ljudski šoli v Cirkovcah tamošnjo začasno učiteljico gđ. Marijo Šivcelj. Kot učiteljico ženskih ročnih del je nastavljal na ljudski šoli v Orehovi vasi gđ. Ljudmilo Moric od Sv. Petra pod Sv. gorami. V pokoj je stopil učitelj Anton Remšnik v Soboti.

V Kamnici pri Mariboru so imeli nemški »fajerberji« že dne 3. januarja plesno veselico, pri kateri so rajali in hajlali, da so vsi psi tulili po vasi. Ne vemo, ali so ti »fajerberji« katoličani ali ne, ker ne poznajo cerkvenih predpisov, po katerih še do svetih Treh Kraljev niso dovoljene hrupne veselice. **Prijatelj domaće zgodovine.** Kdor želi imeti knjige, ki jih je spisal Matej Slekovec, jih lahko dobi po zelo znižani ceni v tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali pa pri »Zgodovinskem društvu«.

Drznost nemškega notarja. Novo došli notar Haas v Mariboru pošilja na spod. štajerske župne urade prošnje, da bi se pri vseh cerkvah naznanilo v nemškem (!) in slovenskem jeziku, da je z novim letom nastopil notarsko službo. To je že skrajna predrznost. Kaj si ta gospod misli, da bodo Slovencem nasprotnega človeka še narodni duhovniki podpirali? Moj ljubi, iz te moke ne bo kruha!

Iz Jarenine se poroča, da je zopet vložil občinski odbor priziv proti odloku, ki ga je sklenila večina tukajšnjega šol. sveta, da mora biti v V. razredu jareninske ljudske šole učni jezik nemški. Štirje člani manjšine so ugovarjali, pa nič ne pomagajo.

Ptujske novice. Dne 27. m. m. je umrl pek in hišni posestnik Matija Kodela. — Na starega leta dan je umrl bivši trgovec Karol Wratschko. — Občinski svet je odklonil prošnjo slovenske občine Središče za pritrilno izjavo o vpeljavi prešičjih semnjav. Jednaki prošnji nemške občine Rogatec za vpeljavo živinskega semnja je pa ugodil. Tukaj se vidi, kakšen razloček delajo ptujski očetje med Nemci in Slovenci. Letos bo pa »Štajerc« zopet pisal: »Ljubi slovenski kmet, Ptujčani so tvoji najboljši prijatelji.« — Ornik je še vedno župan, čeravno je izjavil, da hoče odstopiti vsled napadov na njegovo osebo. Se je pač težko ločiti od županskega stolca, kaj ne, g. Ornik?

Lenarška »Vorschusskasse« sedaj izplačuje hranilne vloge tudi tistim, ki niso hoteli ničesar odstopiti. Ti dobivajo ves vložen denar, le obresti izgubijo. Vsak, ki ni nič odstopil, je storil pametno. Kdorkoli pa je popustil 25 %, je dal lepo podporo lenarškim nemčurjem. In te podpore so ti prejeli veliko od Slovencev. Zanimivo bi bilo poizvedeti, koliko tisočakov so dobrohotni Slovenci popustili in darovali, da se sedaj lahko smeji udje te propale nemčurske posojilnice, ker so srečno rešili svoje premoženje. O, ko bi Slovence vendar enkrat srečala pamet, da bi se držali gesla: »Svoji k svojim!«

Božičnica v Lembahu. Leto 1904. se je v naši šoli zelo prijetno začelo, ker že prvi dan je prinesel otrokom obilo veselja. Obhajala se je namreč ta dan božičnica. Polni radostnega pričakovanja so prihiteli vkljub slabemu vremenu vsi otroci v šolo,

saj mnogim Jezušček doma nič prinesel ni. Pa tudi starišev in drugih gostov se je slavnosti obilo udeležilo. Na lepo okrašenem božičnem drevesu so se žarile lučice, a še bolj so se svetile oči mladih otročičev, občudujoč to krasoto, veseleč se pod drevescem naloženih daril. Peli in deklamirali so učenci lepe pesmi, ter poslušali slavnosti primerne govore. A najlepše je za nje še prišlo, — namreč razdeljevanje daril. Vsak deček je dobil toplo srajco, dekleta pa zimske robce in rokavice, nekateri učenci pa peresne skatuljice z obilo vsebino. Nobeden ni šel neobdarjen odtod. — Za tem je sledila dobra južina in »prosta zabava«. Srečni in zadovoljni so zapustili otroci s svojimi stariši šolsko poslopje, ... polni navdušenja za te »šolske dneve«. Da se je božičnica tako sijajno obnesla, pa se imamo zahvaliti blagodušnim dobrotnikom, ki so tako bogato in radodarno prispevali v ta namen, tako da se je nabralo 260 K. Dar družbe sv. Cirila in Metoda je bil tudi dobro došel, vsakega Slovenca dolžnost bi pač bila, podpirati to prekoristno družbo. — Za božičnico so darovali tukajšnji posestniki, med njimi seveda največ velečenjena rodbina Robičeva; mnogo so prispevali mariborski Slovenci, pri katerih mi iz Lembaha nikdar ne prosimo zastoni. Lepo vsoto so tudi dali južno-slovanski poslanci na Dunaju, kjer je nabiral velečenjeni državni poslanec g. prof. Robič. Vsem dobrotnikom naj poplača ljubi Bog, plačilo pa naj jim bo tudi zavest, da so osrečili uboge slovenske otroke, katere branimo proti nemškim volkovom, ki nam hočejo ugrabiti naša jagnjeta. Se enkrat kličemo vsem iz srca: »Bog plati.« — M. G.

Apače pri Radgoni. V ponedeljek, dne 28. dec. se je poslovil od nas priljubljeni in spoštovani trgovec Alojzij Senčar, ki se preseli v Ptuj. Župljani apački mu želijo mnogo sreče na njegovem novem mestu.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Minuli mesec je konj tako udaril s kopitom hlapca pri Kukovcu na Štavnici v trebuh, da se je moral takoj vleči. Zadnji četrtek je že umrl. Bil je rajni Jurij Kramar priden mladenič in vrl ud benediške mladeniške Marijine družbe.

Slovenska posojilnica pri Sv. Benediktu v Slov. gor. kaj čvrsto napreduje. Lansko leto je imela blizu 100 000 K prometa. Vsekakor je to zasluga modrega načelnika posojilnice, veleposestnika Fr. Zupe-ja.

Posebna stoletnica. Stoletnica, odkar ima Avstrija cesarje, bo letos. Cesar Franc tedaj še cesar Franc II. nemški je 11. avg. l. 1804 si nadel ime Franc I. cesar avstrijski.

Ruta pri Dev. Mar. v Pušcavi. Tukaj je umrl dne 4. t. mes. vrl narodnjak posestnik Jernej Pavlič. Bil je dolga leta občinski predstojnik. N. v m. poč!

Podgorje pri Slovenjgradu. V ponedeljek dne 28. m. m. ponoči je prišel nekdo pred Foknetov svinjak in ga je odprl. Iskal si je mesa in slanine za novo leto. V prvem svinjaku so mu bile pretežke svinje; zato je odprl še drugega, kjer so bile manjše, da bi vsaj enega mogel sam odnesti. Pripravljal se je, da bi klal, pa motil ga je sosedov pes tako dolgo, da je le prišel gospodar bliže pogledat. Nato je tat zbežal, pa zgubil na begu velik lep nož, s katerim je hotel klati. Nož pa ni bil njegov, ampak Lampretov, ki jim je bil na sveti večer ukraden. Zatorej pazite na nože, da ne bo hodil tat klat!

Iz Ljutomera se nam piše o nesreči, ki se je pripetila dne 29. decem. l. l. Gospa Obreza iz Babinc se je peljala v Ljutomer nakupovat. Ko se je peljala proti domu, splašili so se konji blizu Noršince. Pri tem je padla gospa tako nesrečno z voza, da je težko ranjena obležala. Prenesli so jo v bližnjo hišo, kjer je pa kmalu umrla.

Železnica Celje - Velenje. Ravnateljstvo držav. železnic v Beljaku naznauja, da štajerska deželna železnica Celje - Velenje s krilom Pasja vas-Skale z novim letom pride v državno upravo beljaškega prometnega rav-

nateljstva. Isti dan se je primerno premenil vozni red proge Zeltweg-Celje.

Za zvezo železnice Grobelno-Rogatec s Ptujem in na drugi strani z Brežicami, nakar bi imela nadaljevanje preko Save do Novega mesta, se oglašajo razni listi. Na južnem svojem delu bi se odcepila pod Sv. Križem pri Slatini. Izpeljana bi bila ob Sotli, mimo Podčetrčka, Sv. Petra, Bizelskega in bi prišla do južne železnice pri Brežicah. Na severnem svojem delu bi bila izpeljana po vinogradnih Halozah v Ptuj in bi se tu morda priklopila direktni zvezi Ptuj-Maribor, ki bi bila že tudi nujna potreba. Zveza z zagorsko železnico pri Krapini je že zagotovljena.

Iz Dola se nam piše: Naše vrlo učiteljstvo nam je priredilo šolsko veselico, pri kateri so igrali otroci več zanimivih iger spretno in pohvalno. Zraven pa je sviral domači novi tamburaški zbor. Da, celo ribniškega Urbana s svojo suho robo ni manjkalo. Vse to je sad truda našega učiteljstva, ki se je z vso vnemo poprijelo vrlega delovanja po geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Tako je prav! Po tem potu naprej v novo leto!

Sv. Jurij ob Taboru. Na novega leta dan se je ponesrečila Marija Petek, zak. mati treh otročičev. Šla je od svojega rojstnega kraja v Šmiklavžu, kjer je bila na obisku, proti domu. Na potu je zdrsnila iz gazi na trdem sneženem in strmem pašniku. Ker je bilo že zvečer in nobene žive duše blizu, je onemogla obležala in zmrznila. Našli so jo še le drugi dan mrtvo.

V Padeškem vrhu pri Konjicah je neki kmet po sili naročnik »Štajerca«, akoravno ne zna nič brati, se mu vendar »Štajerc« vedno vsiljuje. Hčere njegove, ki znajo brati, pa ga itak ne marajo. Rabijo ga za podkurilo. Takšne naročnike ima »Štajerc« pri nas. Kdor zna dobro brati, ga nobeden ne bere, ker jim drugih dobrih časnikov ne manjka.

Celjske novice. Okrajni šolski svet celjski je v svojih sejah dne 20. novembra in 18. decembra l. l. imenoval g. J. Hrnka za zač. učitelja v Dramlje in gospodično K. Zmrzlikar v Gotovlje; vzel na znanje poročilo, da je dež. šol. svet dovolil za celjsko deško okoliško šolo novo paralelko (7. razred) ter imenoval g. Fr. Lovreca za pom. učitelja na to paralelko; vzel na znanje kolavdaciji novih šolskih poslopj v Ljubečni in Dramljah; sklepal o prošnji okr. šol. sveta šmartinskega za poldnevni pouk ter o zadevi posebnega vhoda v občinsko pisarno v šoli na Teharjih; priporočal podelitev nekaterih starostnih doklad; posvetoval se o šolskih stavbah v Novicerkvi, Frankolovem in Zalcu.

Porotno sodišče v Celju. Za I. porotno zasedanje l. 1904 je imenovan predsednikom porotnega sodišča predsednik okrož. sodišča Anton pl. Wurmser in kot njegovi namestniki deželno sodni svetniki I. Reitter, Štefan Katziantschitsch in Ludovik Perko.

V Rajhenburgu se je razpustila tamošnja »Narodna čitalnica«. Sedaj je ugodna prilika, da se ustanovi »Katoliško izobraževalno društvo«.

Planina na štajerskem. Piše se nam: Ni še dolgo, kar se je naselil pri nas slovenski trgovec in vrl narodnjak g. Mihael Jazbinšek in bi bil skoro našel smrt, da ga ni sam Bog obvaroval. Šel je namreč zvečer, dne 22. decem. l. l. v gostilno Kukovič. Ko se je vračal domov, prileti neki človek za njim in ga vdari s tako močjo po glavi, da je ležal dve uri nezavesten na tleh. Orožniki že pridno zasledujejo napadalca. Vzrok napada bo že sodnija dognala.

Kakšno bo leto 1904? Letni vladar je Mars. Zvezdoznanci pa trdijo, da so Marsova leta suha in malo rodovitna. Bomo videli, če se to njihovo prerokovanje uresniči!

Cerkvene stvari.

Cerkveno petje v Konjicah o božičnih praznikih nas je prijetno iznenadilo. Veliki mešani zbor z pomočjo dobrih glas-

benikov je p.l. krasno instrumentalno mašo Hladnikovo iz hon. Sacratissimi Rosarii. Kar naravnost očarani smo bili, kako je mogoče kaj takega v Konjicah! Le še večkrat!

Grozovit požar v Čikago.

800 oseb zgorelo.

Z grozo se bo še marsikdo spominjal poročil, ki so prihajale l. 1881 iz Dunaja, ko je zgorelo 8. decem. veliko gledališče »Ring«. Takrat je zgorelo in se ponesrečilo okoli 400 oseb. Toda nesreča, ki se je dogodila dne 30. decembra l. l., prekaša vse nesreče, ki so se dosedaj dogodile pri gledališčih. Imenovanega dne je zgorelo pri popoldanski predstavi gledališče »Iroquois« v Čikago v Severni Ameriki, v katerem je imelo prostora čez 2000 ljudi. Stavba je stala okoli štiri milijone kron. Gledališče je bilo otvoreno še le 23. novembra l. l. Pogorelo je celo gledališče do tal razun železa. V gledališču je bilo osodepolnega dne nad 1700 oseb. Naenkrat je vstal nek gospod iz prvih vrst in gledal proti desnim kulisam, drugi so sledili njegovemu izgledu. Videli so — ogenj. Nastala je najprej grobna tihota. Godba. spoznavši nevarnost, je igrala dalje. Neki igralec je stopil na konec odra in zaklical: »Ni nikake nevarnosti! Prosim, sedite mirno!« Počasi je padalo ognjevarno zagrinjalo. Naenkrat nekdo zakriči: »Ogenj!« Nastala je strašna zmešnjava. Ognjevarno zagrinjalo je prišlo samo do srede odra in velikanski plameni so švigali mej občinstvo. Delavec, ki je imel odpreti varnostno zagrinjalo, je odprl zatvornico, potem pa zbežal, ne da bi se briga, ali je zastor padel popolnoma ali ne. In zastor je prišel samo do sredine, potem pa se ustavil. V par sekundah je gledališče bilo podobno gneči blaznih ljudi. Predno se je ogenj videl v parterju, so že vsled klica: »Ogenj!« bili vsi izhodi zamašeni z bežečimi ljudmi in mnogo ljudi pohojenih do smrti. Občinstvo je vedelo samo za tri izhode in je zato hotelo samo skozi te izhode ven, dočim je bilo v resnici nad 40 izhodov za slučaj nevarnosti, ki pa so bili zaprti in tudi ni v tej zmešnjavi nikomur na misel prišlo, da bi jih odprli. Bežeče občinstvo se je divje bojevalo med seboj, kdo bo prej zunaj. Dvajset minut po začetku požara je bilo vse gledališče v ognju. Mnogo gledalcev je z galerije poskakalo v parter na mrtve in umirajoče. S kako strašno hitrostjo je ogenj divjal, priča dejstvo, da je 10 minut po izbruhu ognja na stotine ljudij se zadušilo ali bilo zmečkanih. Mnogo oseb je gorečih skočilo z višine na cesto, nekateri celo raz streho, kamor so zbežali pred plameni. Videlo se je, kakor da bi padale goreče baklje na tlak. Policija je zaplenila vse vozove, ki so bili takrat na cesti ter je spravljala v kraj mrtvece in ranjence. Ko so ognjegasci nastavili na balkon rešilne lestvice, se je občinstvo tako drenjalo na lestve, da so mnogi padli v globočino in se ubili. Novo gledališče se ni bilo popolnoma gotovo. Tako je na stotine občinstva se hotelo rešiti po nekih stopnjicah, ki se niso imele spodaj konca in katerim je do tal manjkalo še 50 čevljev. Mnogo žensk, ki so bile v prvih vrstah bežečih ljudij, je bilo od zadaj pritiskajoče množice pahnjenih s stopnic na tlak, na nje so zopet padali drugi ter se ubili, ali zadušili ... Mnogo oseb se je v gledališču zadušilo. Ognjegasci so našli mnogo mrtvih oseb sedečih na sedežih, obraz obrnjen proti odru. Na gledaliških hodnikih so našli 12 čevljev visoko sežganih in zadušeni trupelj. Od 1700 oseb, ki so bile v gledališču, je našlo 800 oseb žalostno smrt ne toliko vsled ognja, kakor pa vsled silne zmešnjave in medsebojnega boja za izhode. Vsa varnostna sredstva so ničeva proti zmešnjavi pri požarih! V bližini ležeče Michingansko jezero je bilo zamrznjeno in ognjegasci niso imeli dovolj vode za gašenje. Kakor sedaj poročajo od igralnega objekta, ki šteje 290 oseb, ni nihče zgorel, ker se jim je posrečilo se rešiti skozi

mala okenca v ozadiju odra, pač pa ima mnogo igralcev nevarne opeklino. V gledališču so našli velikanske kupe mrtvih trupel. Večina trupel ima rane na glavi, iz česar se sklepa, kako srdito se je občinstvo za izhode bojevalo med seboj. Na mnogih obrazih se poznajo sledovi udarcev od nog. Mrtveci so skoro same ženske in otroci, ki so bili pri popoldanski predstavi. Junaško dejanje je storil katoliški škof Muldon, ki je, ko se je požar pričel, šel ravno mimo gledališča. Splezal je na najvišjo galerijo in obdan od plamena, delil nesrečnežem zadnjo tolažbo svete vere. Njegov vzgled je navdušil druge za rešilno akcijo. Škofa so morali s silo odstraniti, ker bi se bil sicer tudi on ponesrečil. Na cesti so se dogodili srce pretresujoči prizori. Neka moža, ki je videl, da so se njegovi otroci rešili iz gledališča, je od veselja zadela kap. V bolnicah je 157 ranjencev, od katerih pa bo komaj polovico mogoče ohraniti pri življenju. Mrtvašnica oblega na tisoče ljudi, ki iščejo svoje znanke in sorodnike. Ker je v Čikagi tudi mnogo Slovencev, gotovo marsikoga pomiri in potolaži poročilo, da so ponesrečene osebe razun dveh vsi Američani; izmed inozemcev je zgorela ena Angležinja, ki je sodelovala v baletu, in neki nemški Avstrijec. Vzrok požara je bila pomanjkljiva acitelinska svetilnica, s katero so predstavljali mesečno svetlobo. Svetilnica je vnela kuliso in v nekoliko trenutkih se je ogenj razširil po vsem gledališču ter povzročil grozovito nesrečo. Po Čikagi je silna žalost. Vse prodajalnice so v znak žalosti zaprte in zato tudi ni bilo običajnega novoletnega zvonjenja.

Društvena poročila.

»Zgodovinsko društvo za Slov. Štajersko.« Dne 22. decembra je imel odbor svojo sejo, v kateri se je podpredsednik, g. ravnatelj Schreiner, najprej spominjal, žal, prezgodaj umrlega predsednika M. Slekovca, ki bi se bil za društvo in za domačo zgodovino lahko storil mnogo dobrega. — Udov ima sedaj društvo do 120 večinoma rednih (100 K za vselej, ali 5 K na leto), nekaj pa podpor-nih (z manjšimi denarnimi svotami ali kakimi darili za muzej in knjižnico). Posebne važnosti je, da je odbor v isti seji sklenil izdati društveno glasilo, ki bo gojilo domačo zgodovino in narodopisje. List se bo imenoval »Zgodovinski list« ter prva številka izide koncem svečana ali začetkom sušca. Redni udje ga bodo dobivali zastoj. Uredništvo je prevzel profesor A. Kaspert v Gradcu. Društvo se pripravlja tudi na drugo večje delo; izdati hoče namreč sčasoma imenik vseh občin in vasi na Slov. Štajerskem z zgodovinskimi, zemljepisnimi, narodopisnimi in naravoslovnimi opisom. Domoljubi, občine in posojilnice, sežite društvu pod roke, da bo moglo izvršiti te in še druge načrte! Prav posebne važnosti je, da se za štajerske Slovence ustanovi zgodovinski, narodopisni in če mogoče, tudi naravoslovni muzej. To bi bil naš ponos, s tem bi pokazali, da smo Slovenci na Štajerskem zaveden samosvoj kulturni narod. Blizu pol milijona Slovencev to tudi lahko izvrši, treba je le dobre volje in dela; kar se očem zdi nemogoče, to roke vse opravijo. Komur ni z denarjem mogoče podpirati društva, mu pa lahko veliko koristi s tem, da zbira starinske reči, narodne noše, da poroča odboru o zgodovinskih zanimivostih svojega kraja, posestniki pa naj pustijo na zemljiščih kopati, kjer bi se utegnile najti kake starine. Škoda se s tem ne bo delala nikomur, ker se bo kopalo le takrat, kadar je zemljišče prazno. Zlasti društveni poverjeniki, ki so že imenovani ali še bodo, naj marljivo zbirajo starinske reči in poročajo o slučajnih najdbah. Društvo tudi želi ustanoviti knjižnico, v kateri bi se zbiral vse slovenske tiskovine, ki na Štajerskem izidejo. Ker pa ima društvo še za najnujnejša zgodovinska dela premalo denarja, naj blagovolijo posamezniki, založniki in pisatelji podariti knjižnici razne tiskovine, ki sicer pogostoma obleže

v prahu in se pozgube. Za slovstveno zgodovino in sploh pisateljstvo je taka knjižnica potrebna, ker pogostoma se ne ve, kje bi se dobila ta ali ona knjiga ali časopis. V G. ad. se je pa težko za vsako malenkost obračati. Delajmo torej vsi za to važno podjetje. »Zeno do zrna pogača, kamen do kamena palača.«

Gledališko predstavo »Na Osojah« je priredilo v nedeljo, dne 3. jan. 1904. »Bral. in pevsko društvo Maribor«, v veliki dvorani Narod. doma, ki je bila natlačeno polna ljudstva; posebno iz okolice je bilo opaziti največ ljudij, kar je hvalevredno, da se je začelo i naše priprosto ljudstvo zanimati za gledal. igre. Igra je nad vse lepo uspela, kljub temu da je težavna in naporna; saj tudi ni čuda, kajti naši igralci so se izkazali še vselej kot marljive in nadarjene moči na novem odru. Male nepravilnosti, ki pa upamo, da se prihodnjič vsestransko zboljšajo, so nas včasih nekako težile. Tudi bi pričakovali ter prosili slav. občinstvo, da se pri predstavah ne smeji in krohota na glas, ker s tem ne razburja le drugih mirno zasledujočih oseb, marveč tudi jako moti igralce na odru. »Bralnemu društvu« čestitamo iz srca na uspehu, ki si ga je zopet pridobilo s to gled. predstavo!

Društvo »Skala« pri Sv. Petru nižje Maribora je imelo dne 3. jan. t. l. svojo prvo odborovo sejo. Pri tej seji se je med drugim sklenilo tudi sledeče: Č. g. župnik Matej Štrkl prepusti sobo, ki se nahaja v prvem nadstropju v kaplaniji Sv. Petra pri Mariboru društvenim namenom. Ta soba se odpre v nedeljo, dne 10. t. mes., odprta pa bode tudi vsako naslednjo nedeljo po rani službi Božji, izvemši čas cerkvenih opravil, do večernega mraka. Pristopnina iznaša 40 h, članarina pa mesečno 20 h, polletno 120 K, letno 2 K. Izposojene društvene knjige sme imeti društvenik le 1 mesec, ako pa želi, se mu ta čas tudi nekoliko podaljša. Časnik »Sl. Gosp.« se sme po došli novi številki izposoditi tako, da še ostaneta dva odtisa v društv. sobi. Tem potom tudi prosimo, da nas blagovolijo zavedni Slovenci podpirati.

V Slivnici pri Mariboru so igrali 6. jan. vrli narodni mladeniči igro »Pravica se je izkazala!« jako izborno. Dekliški zbor je pel mične pesmice. Občinstvo je bilo navdušeno.

Iz Ljutomer. V zanimivem dopisu v št. 51. »Slov. Gospod.« smo čitali o plodnosnem delovanju našega sloven. pevskega društva, — in danes si ne moremo kaj, da zopet pohvalimo to društvo. Priredilo nam je Silvestrov večer, kakoršnega že davno nismo imeli. Izvrstno sestavljen program je obsegal petje, dve gledališki igri in alegorijo. Pevski zbor je izvajal vse točke tako korektno in tako dovršeno, da ploskanja ni bilo ne konca ne kraja; več točk se je moralo na občno zahtevo ponavljati. Ta uspeh je pri tako izvrstnem pevovodju in pri tako marljivih in nadarjenih pevskih močeh popolnoma razumljiv. — Naši diletanti so v obeh igrah dokazali, da niso več diletanti, temveč da jih bomo morali kmalu prišteti umetnikom in umetnicam. Čestitamo jim na vspehu! — Da se je stavila na vsposed alegorija »staro in novo leto« — je bila izvrstna misel. Lepe, resnične misli na pravem mestu — ne morejo biti nikdar brezuspešne; pri tako izvrstnem deklamovanju in prednašanju pa segajo vsakemu globoko v srce. — Obljubimo, da se hočemo ravnati po danih nam nasvetih in le obžalujemo tiste, ki niso hoteli priti ta večer v našo sredino. Tu naj še enkrat doni glas: »Skupno delujmo! Slova in edinstvo naj vlada med nami!« Tebi pa, delavno pevsko društvu, še enkrat zahvala na danem nam užitku! Slava!

Slovenci gornjeradgonski, pozor! Pred dvema letoma so nam Nemci na vse-nemškem shodu v Radgoni napovedali uničevalni boj na življenje in smrt. Izrazili so to v sledečih stavkih: »Slovenec na Spodnjem Štajerskem je treba izriniti iz okrajnih zastopov in okrajnih šolskih svetov. Sloven-

skim posojilnicam se napove uničujoči boj. Slovenske učitelje in profesorje je treba iztisniti iz dežele. Kot uradniki se smejo v spodnjem delu dežele nastavljal le Nemci. Tudi slovenske učiteljice morajo proč in se nadomestiti z nemškimi, katere je treba vzgojiti. Utravistične (dvojezične) šole se naj zaprejo. Napravi naj se katastralna mapa slovenskega posestva za nemške strankarske namene, in naj se izvoli posebna komisija, katere naloga naj bo, da pazi, kje bi se dalo slovenske kmete pregnati s posestva in jih nadomestiti s tujimi. — Vidite, kako se Nemcem cedijo sline po lepi vaši slovenski zemlji! Sužnje hočejo napraviti iz vas! Oni bi radi bili vaši trinogi. Pri tem pa še jim pomagajo v svojo lastno pogubo pasji nemčurji in »Štajerčevi« janičarji. Naravnost uničiti vas hočejo. Slovenci, domoljubi, edenajst bije. Naš narod, naša meja je v nevarnosti. Branite jo proti nesramnim napadom oholih Nemcev in neznačajnih nemškutarjev! V to ste v prvi vrsti poklicani vi Gornje-radgončani! Z mnogobrojno udeležbo pokazite na občnem zboru, ki ga priredi »Kmet. bralno društvo« dne 10. januarja, t. j. v nedeljo po Sv. treh kraljih, da svojega tilnika ne daste vkleniti v nasilni tujčev jarem, pokazite, da ste zavedni Slovenci! Občni zbor naj priča, da se zanimате za slovensko društveno življenje v »Bralnem društvu«, ki bo praznovalo drugo leto desetletnico svojega obstanka! Kdor še ni pri društvu, naj pristopi ta dan; ne bo mu žal! Čitalnica je ob nedeljah in praznikih vedno bolj polna, mladeniška in dekliška zveza delujeta s pravim mladinskim navdušenjem, tako da smemo z lepimi upi zreti v bodočnost. Čim več nas bo, lažje bo društvo doseglo svoj namen. Zato pa pokažimo omenjeni dan pri g. Osojniku, da čim večji je nemški pritisek, tem močnejši je slovenski odpor! Na veselo svidenje torej, dne 10. januarja!

Kmetijsko društvo pri Sv. Emi priredi dne 17. januarja 1904 ob 3. uri popoldne v prostorih kmetijskega društva redni občni zbor. 1. Odobrenje računskega zaključka za leto 1904, 2. volitev načelstva, 3. rezni predlogi. — Odbor.

Bralna društva. V zadnjem trenutku se še nam naznanja, da bodo imela občne zbore: Bralno društvo v Dobrni dne 10. jan. v šoli, bralno društvo v Zičah dne 10. jan. v čitalnici, bralno društvo pri Sv. Marku pri Ptuju tudi 10. jan. v šoli, vsa po večernicah.

Katol. del. društvo pri D. M. v Puščavi že ima 91 rednih ter 16 podpornih udov, čeravno je še zelo mlado. Redni udje dobivajo tudi podporo. Dosedaj se je že izplačala 100 udom podpora. Društvo vrlo napreduje in upamo, da bode vedno tako napredovalo.

Sv. Pavel pri Preboldu. Pri nas je društveno življenje še precej živahno. Katol. politično gospodarsko društvo, ki obstoji sedaj blizu dve leti, vrlo napreduje. Ima že sedaj nad 70 udov, samih vrlih, narodnih mož. To društvo je za gospodarje velike važnosti. Kar bi jeden sam nikdar ne zmoget, to se je dosseglo v tem društvu, namreč naročanje prav koristnih kmetijskih strojev. Dosedaj se je že naročilo: čistilnica za žito, peronospora brizgalnica, travniška brana in plug za hmelj orati. Pri zadnji seji se je tudi sklenilo, da se spomladi naroči plemenski mrjasec. Vrh tega se naročuje društvo svojim udom umetno gnojilo in gospodarske časopise. Iz tega je razvidno, kako koristno je tako društvo danes za gospodarje. Zakaj vsak drug stan je že spoznal, kako velike važnosti je danes združenje ali takozvana organizacija. Zatorej kmetije, le na noge in pridno pristopajte k temu mlademu društvu, da bode vedno bolj uspevalo; saj bode to le na vašo korist in blagostanje.

Bralno društvo v Konjicah je priredilo preteklo nedeljo v Konjicah veselico. Peto se je prav lepo in tudi žive podobe so ugajale in občinstvo je bilo s temi točkami jako zadovoljno. Predstavljala se je tudi igra

»Srednja pot«, ki pa gotovo ni bila srečno izbrana. Junaka igre očara kuharica, to je pa vendar nekaj prevsakdanjega; taka ideja ne nudi niti posebne zabave niti izobrazbe, posebno občinstvu kakor so otroci in kmečka dekleta! Imamo vendar veliko dobrih iger!

»Kmetijsko društvo za ormoški okraj« s sedežem v Ormožu je osnovalo društveno knjižnico. V to svrhu prosi načelnštvo rodoljube, prijatelje in gojitelje gospodarsvene vede, naj blagovole podeliti društvu to ali ono knjigo vse jedno je li ona gospodarska, beletristična, ali znanstvena. Mnogokrat se najde, da leže stare knjige po prašnatih omarah pri kmetu kakor nekmetu, za nje se nikdo ne briga; one torej nikomur ne koristijo, a podarjene naši knjižnici, služile bi ljudstvu v pouk, zabavo in kratek čas. Imena darovalcev se bodo objavila. Knjige naj se blagovolijo poslati načelniku »kmetijskega društva za ormoški okr.« inž. F. Lupša v Ormožu. Ob tej priliki pa se tudi naznanja, da bode od 10. januarja naprej knjižnica odprta vsako nedeljo od 9.—12 ure dopoldne. Društvena soba se nahaja v prvem nadstropju ormoške posojilnice.

Zadružna mlekarina na Cvenu. Dan 17. decembra 1903 je bil kaj imeniten dan za naše zadružnike. Tega dne se je namreč slovesno blagoslovila naša na novo urejena mlekarina. Cerkveni obred je opravil č. gosp. Srabočan, ki je potem v prelepem govoru zadružnike opominjal k medsebojni slogi in ljubezni. Gospod Jelovšek, deželni potovalni učitelj je razlagal pomen in namen dobro urejene mlekarne. V poljudni besedi je navzoče poučeval, kako je ravnati pri molžnji, priporočal osobito prijazno ravnanje z živino, ter imeti vse v največji snagi in redu. Njegove zlate nauke so zadružniki pazljivo poslušali, pa tudi glasno odobraval. Saj pa je tudi gospod Jelovšek velik pospeševatelj in prijatelj kmetijskim zadrugam v obče, posebno pa se mu ima naša zadruga za mnogo koristnih nauk, pa tudi dejanske pomoči zahvaliti. Po oficijelnem delu je sledila priprosta a živahna zabava, pri kateri so se vršile navdušene napitnice vsem, ki so kaj pripomogli, da smo dobili krasno urejeno mlekarino. Po sodbi veščakov je tu namreč ena izmed najlepših na Štajerskem. Nameščena je mlekarina v zadružnem poslopu, katerega del se je za to primerno popravil. Vsi stroji in mlekarne priprave stanejo 2000 K. Izgotovila nam je uredbo slavnoznana tvrdka Alfa Separator prav po zmerni ceni in solidno. Izposlovali pa smo s pomočjo gospoda Jelovškega 1600 K podpore. Država in dežela sta dali vsaka polovico. Dne 18. decembra se je mlekarina izročila prometu. Že jutraj rano so prihiteli zadružniki s polnimi posodami mleka ter veselo opazovali hitro in snažno delo v mlekarni. Posebno jih je zanimalo posnemanje z velikim posnemalnikom, ki posname v 1 uri 450 l mleka. Posneto mleko si je nesel vsak domov, ker se je za vsakojako rabo. Tako se deluje od zdaj vsak dan v mlekarni izimši nedelje in praznike. Zadružnikom pa se je z mlekarino otvoril nov vir dohodkov, katerih dosedaj niso imeli. Mleko so porabili in potratili doma, a novcev za isto niso prejeli skoraj nič. Pravil mi je vnet zadružnik, ki pa ve tudi dobro

in previdno računati, da je lansko leto prejel za maslo 24 K, ako pa bi to mleko dal v mlekarino, in bi se mu plačalo samo po šest vinarjev liter, prejel bi zanj 180 K; gotovo lep dohodek. Iz predstoječega je razvidno, da naša zadruga vstrajno napreduje, vkljub temu, da ji je v teku časa odpadlo mnogo udov. Ti zaslepljenci pa so bili večinoma nezanesljivi ljudje, ki so se dali nahujskati z lažmi od nekega cvenkega kmeta k odstopu. Marsikateremu je bojda že zdaj žal, da je odstopil. Ostali pa so pri zadrugi najrazumnejši in najnaprednejši kmetovalci, pa ne samo to, ampak zadruga šteje tudi ude izmed vseh drugih stanov. Žalibog, da nam je kruta smrt ugrabila dva odlična udu duhovnika. Konečno pa pozivljamo zadružnike, naj se radi zbirajo krog našega domačega ognjišča, zadružnega doma ter naj se ravnajo po naukih, katere večkrat slišijo od poklicanih strokovnjakov. S vstrajnim delovanjem bomo tudi dosegli naš mnogozaželeni smoter, da se bo na našem zadružnem domu blestel pomenljiv napis: »Kmetijska šola«. V to nam pomagaj Bog in naša trdna sloga.

„Dijaški dom“ v Celju.

XVIII. izkaz. Nadalje so darovali: Slav. okrajni odbor v Šmarju je prepustil ustanovne stroške južnoštajerske hranilnice po 400 K, Slavni okrajni odbor v Šmarju podporo za l. 1903 200 K, g. dr. Jos. Strašek, Staravas, Bizeljsko 5 K, g. Jos. Janežič, Staravas, Bizeljsko 5 K, g. Josip Balon, Staravas, Bizeljsko 2 K, g. Fr. Prosenički, Čikar, Čemerkovec 2 K, g. M. Kočvar, učitelj, Sušica 1 K, g. J. Pečnik, župan, Sušica 1 K, g. Fr. Šifrer, potnik 3 K, gospa Rezika Veršec, Sušica 3 K, g. V. Veršec, veleposestnik, Sušica 1 K, g. dr. Strašek, Sušica 2 K, g. Avgust Osojnik, posestnik, Sušica 1 K, g. Martin Malus, posestnik, Drenovec 2 K, g. Josip Vrečko, trgovec, Sušica 1 K, g. Anton Lipaj, posestnik, Bračnavas 1 K, pri odhodnici gosp. I. Peteka, načelnika v Šoštanju, se je nabralo 30 K. — Skupaj 33.626 K 12 v.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

04.1/h

Loterijske številke

Gradec 2. januarja: 89, 63, 31, 74, 69
Dunaj 2. januarja: 79, 21, 1, 84, 58.

Društvena naznanila.

- Dne 10. januv. »Prost. gasiln. društva v Dragotincih« tombola pri g. Stramiču.
» » » »Bralnega društva pri Sv. Barbari pri Mariboru« občni zbor v kapelaniji. Začetek ob 3. uri popol.
» » » »Kat. slov. izobr. društva na Vranskem« občni zbor v stari šoli ob 3. uri.
» » » »Bralnega društva v Jurovcih pri Ptuj« občni zbor in tamburanje, petje, srečolov in prosta zabava v gostilni g. Gomilšeka ob 3. uri pop.
» » » »Otvoritev »javne šolske narodne knjižnice« v Gorici v Savinski dolini s petjem, godbo, deklamacijami in govori.
» » » »Katol. bral. in gospodar. društva pri Sv. Benediktu v Sl. gor.« predstava igre »Egiptovski Jožef«, petje in deklamacije ob 3. uri pop.
» » » »Mladeniške zveze bral. društva v Jarenini« pustna veselica s petjem in gledal. igro v Ornikovi hiši. Začetek ob 3. uri popol.
» » » »Bral. društva v Kapeli pri Radgoni« občni zbor v župnišču ob 3. uri pop.
» » » »Kmet. bral. društva v Gor. Radgovi« občni zbor s petjem, tamburanjem, deklamacijami in šaljivo pošto pri g. Osojniku.
Dne 23. januv. »Konjiške čitalnice« plesna veselica v konjiškem Narod. domu.

Zdravje je največje bogastvo!**Kapljice sv. Marka.**

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborna proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducoat (12 steklenic) 4 K. 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8 K. 5 ducator (60 steklenic) 17. — K.
3 ducate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

617 10-4 Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Suhe gobe, predivo, želod, orehe, vsakovrsten fižol, vsakovrstno žito, suho in sveže sadje, sploh vse dež. pridelke

— kupi —

Anton Kolenc

574 8-8 v Celju.

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Najmanjša objava 45 vin.

MALA OZNANILA

..... Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Večkratna objava po dogovoru.

Proda se.

Lepo posestvo pod jako ugodnimi se takoj proda popolnoma ali pa deloma. Posestvo obstoji iz vinograda, z novim nasadom in južno lego, nekaj gozda, travnika in lep, mladi sadovnjak; skupaj meri celo zemljišče 5 orolov. Z novo zidanimi poslopji: gospodarska hiša, vinskihara, preša in hlevi za živino. Vse v najboljšem stanu in zavarovano. Posestvo je od farne cerkve Sv. Tomaž v Slov. goricah oddaljeno samo četrte ure; leži pa tik glavne ceste, vodeče v Ormož z lahkim privozom. — Vse natančneje se izve pri uredništvu lista. 614 2-1

Vsem vinogradnikom! Naznanjam, da prodam 18000 cepljenih trt na zeleno in na suho cepljene. Cepljene so najboljše vrste, kakor: Beli burgundec, Laški rizlink, Silvanec, Rulandec zeleni, Kraljevina, Pinala, Beli in rudeči Šponol, Zametna žlahtnina, Portugalka in druge. Cepljene so večina na Riparijo portalis in nekaj Rupestris montikolo. Imam tudi mnogo cepičev za suho cepljenje. Cena je naslednja: I. vrste 100 cepljenk 22 kron, II. vrste 100 cepljenk 12 kron, Cepiči 1000 komadov 8 kron. Naslov: J. Cotič, vinogradnik in trtničar v Vrhpolju, pošta Vipava, Kranjsko. 633 3-1

Lepa hiša z verando za gospodo, s popolno gostiln. koncesijo, prodajo tobaka in malo trgovino. Hiša ima 4 sobe, 1 štedilnik, 2 kleti in magacin, hlev za svinje in krave, 2 lepa vrta in čeden sadovnjak s trikratno košnjo, zemljišča je okoli en oral. Na lepem kraju, blizu mesta in in kolodvora na Spod. Stajerskem, jako primerno za izlet, se po nizki ceni prodaja. Kje, pove upravništvo. 638 3-1

Posestvo se prodaja, ki obstoji iz njive in sadovnjaka, skupaj okoli 3 orale, dalje novo zidana hiša, lep prostor za prodajalnico ali pa za kakega rokodelca. Natančneje se izve pri Neža Hrašovec v Orehoveh, Radgona. 635 3-1

Vinograd v ormoškem okraju, v približni izmeri 1 in pol pluga 1 pl. sadovnjaka in šume, se prodaja. Letošnja bratva je dala 15 hl vina. — Natančneje poizvedbe daje upravništvo. 634 2-1

Vse čevljarsko orodje, en šivalni stroj in vsa kopita prodam vsled smrti mojega soproga. Neža Koler v Mariboru, grajska ul. 18. 4 2-1

Velik mlin na močni vodi s štirimi tečaji in stopami je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov T. A. S. Radgona post. rest. 630 3-1

Čitajte! Čitajte!

Vseslovenski dnevnik

z najmnogobrojnějšími vestmi iz vseh slovenskih dežel in iz tujine je „Slovenec“.

„Slovenec“ dobiva najhitrejša poročila in najzaneslivejša informacije.

„Slovenec“ ima zvezo z vsemi slovanskimi narodi ter je o njih gibanju najnatančneje poučen.

„Slovenec“ stoji na stališču krščanskega demokratizma ter s poljudnimi spisi, stoječ na stališču katoliške vere, dviga moralno silo našega naroda.

„Slovenec“ prinaša o vseh državah najboljša situacijska poročila ter ima dopisnike, ki so proučili razmere na licu mesta.

„Slovenec“ se odlikuje po najboljših poročilih iz državnega zbora, katera poročila piše slovenski državni poslanec, ki ima kot član „Slovanske zveze“ priliko biti o vsem točno poučen.

„Slovenec“ bo prinašal zanimive podlistke in je radi tega stopil v zvezo z najboljšimi slovenskimi pisatelji.

„Slovenec“ si je zagotovil v novem letu poročila o trgovini in obrtništvu iz peres prvih strokovnjakov in prvih slovenskih sociologov.

„Slovenec“ se z vsakim dnevom izpopolnjuje ter bo z novim letom otvoril tudi pregled o gibanju na socialnem polju, kateremu bo posvečeval še več pozornosti nego doslej ter se bo posebno bavil tudi z narodnim gospodarstvom.

„Slovenec“ prinaša najnovejša in najzaneslivejša brzojavna in telefonska poročila, katera morejo drugi listi prinašati šele pozneje.

„Slovenec“ je odločen borilec za pravice slovenskega naroda in kot tak hoče združevati za narodni boj vse poštene Slovence pod trobojno zastavo ter ga v odločnem nastopu ne ovirajo nobene zveze z neprijatelji slovenskega naroda.

Dober dnevnik je vsakomur potreben, zato

čitajte, naročajte, širite „Slovenca“!

Dnevnik „Slovenec“ velja: Po pošti prejemati: za celo leto naprej 26 K, za pol leta naprej 13 K, za četrto leta naprej 6 K 50 h. — V upravnistvu prejemati: za celo leto naprej 20 K, za pol leta naprej 10 K, za četrto leta naprej 6 K, za mesec naprej 1 K 70 h. — Za pošiljanje na dom 20 h na mesec. — Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2. 644 2-2

Na zahtevo se pošlje list na ogled!

Slovanske knjižnice „Pod lipo“ 2. zvez.

Stolni dekan

d^r. Ivan Križanič.

Cena knjigi 30 v, s pošto 35 v.

— Dobi se v —

tiskarni sv. Cirila v Mariboru
Koroške ulice št. 5.

Proste službe.

Služba orgljara v Vitanju se razpiše do 7. januarja 1904. Zasluzka je do 600 K. Prosnje na cerkveno predstojništ. v Vitanju pri Celju. 623 3-2

Deklico, ki zna šivati perilo in ki se razume v prodajalnici, sprejme takoj Marja Heumayer, glavni trg št. 1, Maribor. 612 3-2

Gospodinja, vsakega dela vajena, se sprejme v župnišče v hribih. Pismene ponudbe se naslove: M. K. R. poste rest. Muta (Hohenmauten). 627 2-1

+ Velečastiti duhovščini
priporoča za svečnico

izvrstne voščene

sveče

Jožef Dufek,
svečar v Mariboru
Viktringhofgasse 30. 3 4-1

Vzame se tudi na leten račun.

Cerkovnik, zvest in zanesljiv, z dobrimi spricvali, sposoben in zelo natančen mož in tudi izučen krojač, išče službe. Prevzame tudi orgljarijo pri kaki mali ali srednji fari. Naslov se naj pošlje na upravništvo. 631 2-1

Izurnjena prodajalka in dva učenca se hitro sprejmejo v trgovini mešanega blaga pri Fr. Ks. Peteku na Ljubnem v Savinjski dolini. 629 3-1

Zahvala.

P. žar mi je vničil dne 23. novem. l. l. poslopje z vsemi premičninami, s katerimi sem bil zavarovan pri banki »Slaviji«, katera mi je škodo po zastopniku g. Fr. Viharju v moji popolni zadovoljnosti izplačala, akoravno sem bil še le en četrto leta zavarovan. — Torej izrekam banki »Slaviji« mojo najtoplejšo zahvalo in jo priporočam vsakemu najiskrenejše.

Fram, dne 3. jan. 1904.

Anton Lašič.

Alto Huber

bukvarna, trgovina s papirjem in knjigoveznica
v Ljutomeru pri cerkvi

si usoja priporočati velečast duhovščini, slav. šolskim vodstvom kakor tudi cenj. občinstvu svojo veliko zalogo pisalnega in risalnega orodja, papirja, krasno vezanih molitvenikov, molekov itd. — Obenem si usojam naznaniti, da sem sedaj mojo knjigoveznico z najnovejšimi stroji oskrbel, kar mi omogoči, da se vezanje knjig okusno, močno in točno izvršuje in sicer **po najnižji ceni.**

Posebno okusno se veže sv. pismo Mohorjeve družbe, katerega I. del je sedaj dokončan, in sicer v izvirnih platnicah v celo in pol usnji ali prostesje.

Ta krasna knjiga, katera bi se morala še za potomce pri hiši ohraniti, naj bi vsak udal vezati, ker se drugače lahko posamezni listi in celo zvezki izgubijo, kar bi bilo res škoda.

Manjkajoče zvezke oskrbim, zavrtkov pri poštnih pošiljavah ne računim.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

641 2—1

Alto Huber.

Naznanilo.

Deželni odbor štajerski je sklenil v svrhu dobre izobrazbe viničarjev v sadenju ameriških trt in sadonosnikov tudi v l. 1904 ustanoviti **viničarski tečaj** in sicer: 1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru, 2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici, 3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in 4. na deželni centralni trtni šoli v Sp. Pobrežju pri Ptuj.

Ti tečaji trajajo od 15. febr. do 1. decem. 1904.

Leta 1904 se bode sprejelo: v Mariboru 14, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in v Spod. Poberžah 30 sinov posestnikov in viničarjev. Ti dobe tam prosto stanovanje, vso hrano in tudi 8 K mesečne plače.

Poučevanje na teh tečajih je v prvi vrsti praktično in samo toliko teoretično, kolikor je neobhodno potrebno za samostojne delavce in samostojne viničarje.

Po dovršenem tečaju dobi vsak obiskovalec spričevalo o svoji sposobnosti.

Prošnje za sprejem, ki so koleka proste, morajo poslati prosilci vsaj do 15. jan. 1904 dežel. odb. štaj.

V tej prošnji se mora navesti, v kateri zavod želi prosilec vstopiti in priložiti: 1. dokaz o dovršenem 16. letu; 2. npravnostno spričevalo, katero mora biti potrjeno od župnijskega urada; 3. zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni; 3. odpustno spričevalo od ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati ves tečaj (od 15. febr. do 1. decem. 1904) neprenehoma obiskovati in kar se tiče izobrazbe, ubogati vsa povelja poljedelskih strokovnjakov.

Gradec, v decembru 1903

640 2—1

Od deželnega odbora štajerskega.

Na svetovni razstavi v Parizu l. 1900 „Grand prix“

Svetovnoznani ruski karavanski čaj
brata

K & C Popoff v Moskvi.

Zalagatelj več evropskih dvorov.

Najfinejša marka.

Postavno reg. varvs. znamka.

Dobi se v originalnih zavrtkih v vseh boljših trgovinah. 556 10—9

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživlja, joče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gld. z navodilom uporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonvalescentnim, bolnim na želodcu in oslabelem na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. se pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52—12

Ravnokar je izšla

Družinska pratika

za leto 1904.

Družinska pratika za leto 1904

s krasno barveno sliko: **Sveta družina** na ovitku, ● je najlepša izmed vseh slovenskih pratik. ● Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komatom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobe jo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani: 546 5

Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

Petrolne žarnice

k **znižani ceni**, v največji izbiri vsakovrstnih svetilk in njih delov ter petrolne kurilne peči, stopiče (pečate) iz kavčuka in kovine, za urade in posameznike, **monograme** in vzorce v znamovanje perila itd. itd. — Nazorne dopisnice (posamezne od 2 v in skupine po 10 komadov od 30 vin. naprej), srečke (posamezne ali v skupinah) na mesečno plačo, šivalne stroje (vsakovrstnih sestavov) od 38 K naprej na mesečno plačo. — Vsako blago ceneje ko povsod drugod priporoča 625 6-2

I. E. Weixl v Marib. Zofijni trg št. 8.

Kuverte

s firmo

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Anton Paoluzzi

pos. v Cittanovi, Istria, prodaja lastnega vina.

Pinot (belo) po 17 novičev liter,

belo domače " 13 " "

teran " 14 " "

Po tej ceni franko na postajo Trst;

v svojih sodih se podraži za 5%.

537 Vzorca se pošljejo zastoj. 8

Anton Hermetter,

trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki

„pri belem zajcu“ 572 8—6

v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 9.

Čast mi je slav. občinstvu v Mariboru in okolici naznaniti, da sem svojo trgovino oskrbel s samo svežim in najboljšim špecerijskim blagom, katero priporočam: najboljšo **moko** za kruh iz prvih ogrskih paromlinov, domačo svinjsko **mast** in **zaseko**, najboljše sveže **rozine**, **clibebe**, suho **grozdje** in pravo domačo **strd** kakor tudi vsakovrstno **južno sadje** po najnižjih cenah. — Razven tega bom imel v zalogi vsakovrstne **deželne pridelke** ter istočasno opozarjam gospodinje, da **kupujem** vse deželne pridelke po najvišjih cenah. — Cenj. in obilnim naročbam se priporoča z odličnim spoštovanjem

Anton Hermetter, trgovina „pri belenu zajcu“.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Amerika.

Odhod iz Havre vsako soboto.

Vozni listki od francoske družbe.

Dobra in hitra vožnja, izvrstna hrana z vinom in likerjem. — Natančnejša pojasnila zastoj in franko pod naslovom: **Französische Linie**, Wien IV., Weyringergasse 8. 549 10-7